

Załącznik do Uchwały Nr L/239/2009

Rady Gminy Gózd

z dnia 29 grudnia 2009r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI KLWATKA

Gmina Gózd

Powiat radomski

Województwo mazowieckie

Klwatka 2009

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Obszar i czas realizacji Planu Odnowy Miejscowości Klwatka	4
III.	Rys historyczny	5
IV.	Analiza zasobów miejscowości	5
	1. Położenie miejscowości	5
	2. Środowisko przyrodnicze	6
	3. Środowisko kulturowe	6
	4. Infrastruktura techniczna i drogowa	7
	5. Sfera gospodarcza	7
	6. Infrastruktura społeczna	8
	7. Ocena zasobów sołectwa	10
V.	Analiza SWOT	11
VI.	Diagnoza aktualnej sytuacji wsi Klwatka	12
VII.	Wizja i misja rozwoju sołectwa Klwatka	14
VIII.	Plan krótkoterminowy na 2010 rok	15
IX.	Plan długoterminowy na lata 2010-2017	18
X.	Wdrażanie i monitorowanie	23
XI.	Podsumowanie	23

I. WPROWADZENIE

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszeniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Programy rozwoju i odnowy wsi są zazwyczaj częścią składową prowadzonych od lat przez samorządy działań, zmierzających do poprawy sytuacji gmin oraz sprzyjających długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju i regionu, jego spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską. Plan odnowy miejscowości jest dokumentem, który stanowi załącznik do wniosku w przypadku ubiegania się o środki strukturalne w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”, Oś 3 – Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Rozwój i odnowa wsi zakłada podejmowanie na jej terenach zróżnicowanych działań z zakresu działalności gospodarczej, kształtowanie w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych i kulturowych, poprawę wizerunku wsi poprzez zagospodarowanie terenów zaniedbanych, podniesienie warunków życia m.in. poprzez rozwój infrastruktury oraz zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do usług, a także rozwój funkcji kulturowych i społecznych.

W ramach Planu opisane są zasoby sołectwa, wypracowane na forum zebrań wiejskich, analiza SWOT, wizja i misja rozwoju miejscowości oraz zestaw celów strategicznych wraz z priorytetami rozwoju.

Plan odnowy wsi Klwatka zaplanowany został na okres 6 najbliższych lat. W okresie tym podejmowane będą określone z uwagi na zaplanowane cele i priorytety rozwojowe działania inwestycyjne, a także inne o charakterze szkoleniowym czy rekreacyjno-wypoczynkowym. W ramach zestawu projektów strategicznych są także te, dla realizacji, których Gmina będzie starać się o dofinansowanie z PROW.

Niniejszy Plan został opracowany przy współpracy mieszkańców Klwatki, członków Rady Sołeckiej, przedstawicieli władz Gminy Gózd i pracowników Urzędu Gminy w Goździe.

Mieszkańcy Klwatki poprzez realizację tego planu pragną przyczynić się do podwyższenia standardu życia zarówno stałych mieszkańców, jak i osób przyjeżdżających na odpoczynek do miejscowości, podniesienia atrakcyjności terenów sołectwa oraz pobudzenia aktywności społeczności do podejmowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia w swojej miejscowości.

Określone w Planie priorytety rozwoju miejscowości są spójne ze Strategią Rozwoju Gminy, Planem Rozwoju Lokalnego, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego oraz z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich.

„Plan Odnowy Miejscowości Klwatka” jest planem otwartym, który można aktualizować w zależności od zmieniających się realiów.

W roku 1665 dzierżawcą dóbr królewskich w Klwatce i części Małęczyna był Bernard Gozdecki (zm. w 1670 roku), ale faktycznymi podnajemcami tejże dzierżawy od roku 1643 byli Jakub Szumowski i Ewa Kadłubska. We wsi w tym czasie był dwór i folwark na 3 łanach. We wsi było 8 kmieci na ¼ łana każdy, na kolejnych 3 łanach nie było nikogo, ponadto było tu też 3 zagrodników i mały młyn.

Niestety nie znamy kolejnych dzierżawców królewskich w Klwatce. Najprawdopodobniej pod koniec XVII wieku dzierżawcą wsi był właściciel sąsiedniego Grzmicina i Wojśławic Stanisław Gembarzewski *herbu Awdaniec* lub *Ogończyk.*, który nabył wspomniane wioski w roku 1683. Od jego spadkobierców nabył te wioski w roku 1754 Michał Antoni Latałski z Latalic *herbu Prawdzic*. Zmarł w roku 1779, a dobra po nim przejęła Jadwiga z Korytowskich Latałska, która niebawem ponownie wyszła za mąż za Tomasza Sulerzyckiego *herbu Junosza*. W roku 1784 syn Michała Antoniego Latałskiego, Ignacy sprzedał wieś Grzmicin Wiktorynowi Gorzkowskiemu *herbu Tarnawa*.

Zgodnie z danymi lustracji dóbr królewskich z roku 1789 we wsi Krwatka (Klwatka) był dwór murowany (3 pokoje, 4 gabinety, kuchnia z dwoma izbami oraz spiżarnia) oraz zabudowania dworskie i folwarczne: 4 kurniki, wozownia, 2 stajnie, 2 komórki, 2 piwnice, spichlerz, 2 stodoły, okolista obora oraz wysoki parkan wokół zabudowań z daszkiem. Wszystkie zabudowania oprócz stodoł pokryte gontem. We wsi prócz ról kmiecych i zagrodników był jeszcze młyn (nieczynny), browar oraz karczma. Do majątku królewskiego w Klwatce należała część wsi Małęczyn. Najprawdopodobniej Tomasz Sulerzycki był ostatnim królewskim dzierżawcą Klwatki i części Małęczyna, gdyż po roku 1795 dobra królewskie zarekwirowały władze austriackie.

W roku 1827 wieś składała się z 19 domów i liczyła 137 mieszkańców.

W roku 1864 wieś dziedziczyli: Władysław i Katarzyna Duninowie oraz matka Petronela Dunin. W tym samym czasie wieś należała do powiatu radomskiego i gminy Kuczki. Kościół parafialny p.w. św. Jakuba Apostoła znajdował się w Skaryszewie.

Po roku 1867 wieś podzielono na trzy części: Klwatka Królewska Wieś, Klwatka Królewska A i Klwatka Królewska B. Pierwsza Klwatka (A) liczyła w roku 1880 25 domów i 182 mieszkańców, którzy gospodarowali na 232 morgach. W tej części wsi był dwór i folwark, który obejmował 218 mórg (w tym: 175 mórg ziemi ornej, 16 mórg łąk, 2 morgi pastwisk, 7 mórg lasu i 6 mórg nieużytków) zabudowań folwarcznych drewnianych było 12. Druga Klwatka (B) składała się z 14 domów i liczyła 138 mieszkańców, którzy gospodarowali na 161 morgach. W tej części wsi również był dwór i folwark, który obejmował 418 mórg (w tym: 325 mórg ziemi ornej, 42 morgi łąk, 30 mórg pastwisk i 21 mórg nieużytków) zabudowań folwarcznych drewnianych było 11. Sama wieś Klwatka Królewska miała 42 gospodarstwa na 428 morgach. Do Klwatki należał przysiółek **Tomaszów**, w którym było 5 obejść na 61 morgach.

W latach: 1955–73 Klwatka Królewska była siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej.

IV. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych, informacji uzyskanych z Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych. Ponadto wykorzystano informacje zawarte w Strategii Rozwoju Gminy, Planie Rozwoju Lokalnego Gminy a także ze strony internetowej gminy Gózd.

Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów wzięto pod uwagę następujące ich kategorie: środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, infrastruktura techniczna, gospodarka i rolnictwo, infrastruktura społeczna.

1. Położenie i powierzchnia

Gmina Gózd położona jest na Równinie Mazowieckiej w obrębie Wzniesień Południowo-Mazowieckich, w południowej części województwa mazowieckiego, w powiecie radomskim. Jest jedną z 13 gmin powiatu radomskiego, położona we wschodniej jego części przy drodze krajowej nr 12 Łódź-Radom-Zwoleń-Puławy-Lublin. Od wschodu obszar gminy graniczy z Puszcą Kozienicką, a od zachodu z miastem Radom. Gmina Gózd obejmuje obszar 77,76km² i stanowi 5,08% powierzchni powiatu. Przez teren gminy Gózd przebiega granica wododziałów zlewni rzeki Iżanki i Radomki. Największe rzeki przepływające przez gminę to Pacynka i Gzówka. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo.

W skład gminy wchodzi 20 jednostek pomocniczych (sołectw), w tym sołectwo Klwatka. Położona jest w centralnej części gminy.

Klwatka graniczy z następującymi wsiami:

- od północy: Gzowice, Myśliszewice to wsie Gminy Jedlnia Letnisko
- od wschodu: Niemianowice
- od południa: Grzmucin, Małęczyn
- od zachodu: Kiedrzyń

Wieś zajmuje obszar o powierzchni 759 ha, co stanowi 10 % powierzchni gminy. Ludność w gminie rozmieszona jest nierównomiernie. Dominującą jednostką osadniczą jest wieś Gózd, która z uwagi na umiejscowienie najważniejszych instytucji administracyjnych, stanowi centrum gminy.

Charakterystyczną cechą miejscowości Klwatka jest zwarta, skupiona zabudowa jednak przy kilku drogach wiejskich. Miejscowość leży w odległości 12 kilometrów od Radomia.

2. Środowisko przyrodnicze

Na obszarze gminy występują obszary o wysokich wartościach przyrodniczych, zasługujących na ochronę. Najważniejsze wartości przyrodnicze posiadają tereny znajdujące się w otulinie Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Otulina parku wyróżnia się niezwykle pięknym krajobrazem utworzonym przez rzeki, rozległe łąki z rozproszonymi zadrzewieniami i niewielkimi skupiskami leśnymi. Powierzchnia gminy znajdująca się w otulinie parku zajmuje 1274,66ha.

Na terenie gminy znajdują się obiekty pretendujące do ochrony jako rezerwat przyrody. Są to:

- Adamów – Lipiny – fragment dobrze zachowanej buczyny z domieszką jodły
- Czarny – Ług – obszar środowiskowy, odgrywający ważną rolę w stabilizacji warunków wodnych w okolicy, znajduje się w wododziale trzech rzek: Gzówki, Zwolenki, Zagożdżonki.

Ponadto na obszarze gminy wyodrębniono obszar należący do Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Czarny Lasek-Podgórze”. Teren ten charakteryzuje się dużą różnorodnością środowisk m.in. występują tam zbiorniki wodne.

Na uwagę zasługują występujące w gminie pomniki przyrody tj.:

- buk pospolity, obwód 3,25 m
- dąb szypułkowy, obwód 3,5m.

3. Środowisko kulturowe

Kultura pojmowana jako nasze dziedzictwo materialne, duchowe odgrywa ogromną rolę w życiu każdego człowieka. To ona kształtuje naszą wrażliwość, duchowość, to ona wychowuje pokolenia.

Na terenie gminy Gózd nie brak miejsc przypominających o upływającym czasie, demonstrujących kunszt mistrzów tamtych czasów.

Na terenie gminy znajduje się historyczny obiekt sakralny, warty obejrzenia kościół zbudowany w roku 1935 pod wezwaniem św. Józefa w Kuczkach, oraz kościół pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli w Małęczynie. W sołectwie Klwatka przy drodze krajowej T12 znajduje się Kapliczka pochodząca z II połowy XVIII wpisana do rejestru zabytków woj. mazowieckiego pod nr 568 z dn.01.12.1959r.

4. Infrastruktura techniczna i drogowa

Dobrze rozwinięta sieć dróg i infrastruktury technicznej powinna być priorytetem dla samorządu, ponieważ poprawa sytuacji w tej dziedzinie ma ogromny wpływ na standard życia mieszkańców, ułatwia rozwój nowoczesnego, ekologicznego rolnictwa, umożliwia tworzenie nowych przedsiębiorstw i podnosi zainteresowanie terenami pod budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne i gospodarcze. Ma również olbrzymie znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego.

Gmina Gózd (w tym sołectwo Klwatka) jest w 100% zwodociągowane. Sieć wodociągowa obsługiwana jest przez 2 stacje uzdatniania wody. Długość sieci wynosi 113,5km, zaś długość sieci kanalizacyjno - sanitarnej wynosi tylko 31,7km, ale w tym zakresie prowadzone są dalsze prace. W miejscowości Gózd i Klwatka działają oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 728m³/d.

Na terenie sołectwa nie istnieją sieci ciepłownicze ani zakłady produkujące energię ciepłą na potrzeby innych odbiorców. Większe instalacje grzewcze funkcjonują jedynie na potrzeby obiektów użyteczności publicznej. Szansą na poprawę efektywności zaopatrzenia gminy w energię ciepłą są zasoby biomasy oraz redukcja strat poprzez modernizację instalacji i termoizolację. Gospodarstwa domowe posiadają indywidualne źródła ciepła i opalane są przeważnie na paliwie węglowym.

Poziom telefonizacji sołectwa jak i terenu gminy sięga prawie 100%. Poza siecią telefonii przewodowej działają operatorzy telefonii komórkowej.

System zaopatrzenia w energię elektryczną jest w stanie dobrym. Aczkolwiek planowane są przedsięwzięcia dotyczące modernizacji linii napowietrznych poprzez zastępowanie ich liniami kablowymi, konserwacje stacji transformatorowych oraz linii przesyłowych średniego i niskiego napięcia, a także modernizacja oświetlenia przestrzeni publicznej i dróg.

Gmina Gózd nie posiada składowiska odpadów komunalnych na własnym terenie. Gospodarka odpadami opiera się na odbiorze odpadów stałych przez firmy : SITA Sp.z o. o. Radom,ALMAX Sp. z o.o z Radomia, ATK recykling Radom

Głównym ciągiem komunikacyjnym jest droga krajowa nr 12, która przebiega przez środek gminy (zachód-wschód). Ponadto przez miejscowość Klwatka przebiegają drogi powiatowe łączące Klwatkę z gminą Jedlnia - Letnisko oraz z gminą Skaryszew. Pozostałe drogi mają charakter lokalny i znajdują się pod zarządem Gminy.

Na terenie gminy Gózd istnieje komunikacja publiczna (MPK, PKS), która swoim zasięgiem obejmuje miejscowość Klwatka.

Zgodnie z trendami ogólnokrajowymi, dynamicznie rozwija się transport indywidualny. Pomimo wzrostu liczby samochodów indywidualnych nie wpływa to negatywnie na poziom bezpieczeństwa na drogach gminy, a w szczególności na drodze krajowej nr 12, która to przebiega przez miejscowość Klwatka.

5. Sfera gospodarcza

Rolnictwo

Rolnictwo dominujące w Klwatce charakteryzuje się wysoką jakością

rolniczej przestrzeni produkcyjnej, korzystną strukturą własnościową, znacznymi zasobami majątku produkcyjnego oraz długoletnimi tradycjami intensywnej produkcji rolniczej. Są to solidne podstawy rozwoju rolnictwa w gminie. Przestrzeń produkcyjna stanowi ok. 85% całej powierzchni gminy. Przeważają średnie gospodarstwa rolne od 5 do 10ha. Mieszkańcy utrzymują się głównie z dochodów z rolnictwa: hodowla trzody chlewnej, bydła, uprawa zbóż (głównie żyto i mieszanki), ziemniaków, kukurydzy, warzyw gruntowych oraz truskawek. Podyktowane warunki zasiewów na tym obszarze wynikają z przewagi gleb klas lekkich IV, V i VI klasy. Jednakże dochody z tej działalności są niewystarczające by utrzymać rodziny rolnicze. Ponadto źródłem dochodów są renty, emerytury, zasiłki i praca dorywcza, praca za granicą.

Na terenie sołectwa znajduje się 231 indywidualnych gospodarstw rolnych, które zajmują ogólną powierzchnię 687ha. Lasy zajmują 24 ha powierzchni sołectwa. Na terenie Klwatki jest 187 działek (gospodarstw), których powierzchnia nie przekracza 1ha.

Gospodarka pozarolnicza

Gmina Gózd funkcjonalnie i przestrzennie związana jest z Radomiem, a tereny i sołectwa (m.in. Klwatka) położone wzdłuż trasy Radom-Lublin stanowią obszar zurbanizowany leżący w bezpośredniej strefie miasta Radomia.

Na terenie sołectwa nie ma żadnego przemysłu.

Niewielka grupa mieszkańców utrzymuje się z drobnej wytwórczości rzemieślniczej. Są to głównie placówki handlowe, usługowe, zakłady remontowo-budowlane, ślusarskie, naprawy samochodów, produkcji materiałów budowlanych.

W samej miejscowości Klwatka funkcjonują następujące podmioty:

- zakład Produkcji mebli
- zakład produkcji przyczep i naczep
- zakłady ślusarskie
- stacje paliw.

Ze względu na rolniczy charakter gminy istnieje zapotrzebowanie na działalność w kierunku obsługi rolników w zakresie: skupu płodów rolnych, skupu żywca, przetwórstwa rolno-spożywczego, dostawy i sprzedaży środków do uprawy i ochrony roślin, zaopatrzenie w podstawowe narzędzia i sprzęt rolniczy.

6. Infrastruktura społeczna

Sytuacja demograficzna i rynek pracy

Według danych z GUS (2009) ogólna liczba ludności w gminie Gózd wynosiła 8192. Sołectwo Klwatka liczy 915 mieszkańców.

Bezrobocie jest głównym problemem społecznym i gospodarczym, który negatywnie wpływa na rozwój ekonomiczny społeczności lokalnej. Gmina Gózd terytorialnie podlega pod Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu. Filia tej instytucji mieści się w Goździe. Wg danych z PUP w Radomiu na koniec września 2008 roku ogólna liczba bezrobotnych w gminie wynosiła 786 osób, z czego 437 osoby stanowiły kobiety.

Oświata

Na terenie Klwatki funkcjonuje Publiczna Szkoła Podstawowa. Do szkoły uczęszcza 113 uczniów z miejscowości Klwatka pochodzi 89 uczniów. W 2006r szkoła obchodziła 90 lecie swojego istnienia.

Placówka posiada bibliotekę, dla dzieci organizowane są konkursy i zawody, w szkołach działają koła przedmiotowe i koła artystyczne. W 2007 r szkoła

przystąpiła do programu „Śpiewająca Polska” i tym samym pozyskano środki na prowadzenie chóru szkolnego / częściowo finansowanego z budżetu gminy/.

Na terenie sołectwa działają świetlice środowiskowe, w których miejscowe dzieci i młodzież korzystają z pomocy w nauce oraz mają możliwość bezpiecznego i spokojnego wypoczynku.

W Klwatce działa Gminne Centrum Informacji, które zapewnia społeczności lokalnej dostęp do najnowszej techniki, możliwości korzystania z usług teleinformatycznych oraz ich praktycznego wykorzystania w życiu codziennym. W Centrum prowadzony jest punkt konsultacyjno - doradczy w którym porad udzielają doradcy ds. funduszy unijnych, pracownicy GOPS-u, zaś pracownicy Urzędu pomagają rolnikom wypełniać wnioski o dopłaty bezpośrednie.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Główną jednostką prowadzącą na terenie gminy Gózd działalność w zakresie ochrony zdrowia jest Gminny Ośrodek Zdrowia w Goździe usytuowany przy ul. Lekarskiej.

Struktura zatrudnienia pracowników medycznych cywilnej służby zdrowia w Goździe przedstawia się następująco:

- lekarz medycyny – 3, w tym 2 pediatrów i 1 specjalista chorób wewnętrznych (psychiatra)
- pielęgniarka - 5
- specjalista położna - 1
- lekarz ginekolog – położnik – 1 (1/4 etatu)
- technik analityki medycznej – 1
- technik fizjoterapii – 1 (umowa zlecenie)
- psycholog – 1
- instruktor terapii uzależnień – 1

Lekarze kontraktowi:

- stomatolog - 2
- specjalista okulista – 1
- specjalista ortopeda traumatolog - 1

Na terenie sołectwa znajduje się 1 apteka, która mieści się w ośrodku zdrowia w Goździe.

Dochody GOZ to przede wszystkim wpływy z NFZ z tytułu zawartych umów na świadczenia medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i specjalistycznej. Ogólna liczba pacjentów w gminie zapisanych do lekarza pierwszego kontaktu wynosi 7200, z czego ok. 450 pacjentów to mieszkańcy sołectwa Klwatka.

Osobom znajdującym się w trudnej sytuacji pomaga Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe, przy ul. Radomskiej. Z pomocy GOPS korzystają przede wszystkim rodziny wielodzietne, niepełne, patologiczne, osoby przewlekle chore, niepełnosprawne i długotrwale bezrobotne.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie administrowanym przez Urząd Gminy w Goździe ochronę przeciwpożarową zabezpiecza 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, w tym 1 jednostka w Klwatce/ które zarejestrowane są w Sądzie, w oparciu o ustawę o stowarzyszeniach.

Na wyposażeniu jednostek OSP jest 9 pojazdów specjalnych oraz podstawowy sprzęt gaśniczy. OSP w Klwatce posiada ciężki samochód pożarniczy.

Na obszarze gminy funkcjonuje Posterunek Policji, który swoim zasięgiem obejmuje wszystkie sołectwa. Posterunek mieści się w centralnej części sołectwa Gózd, w pobliżu siedziby Urzędu Gminy.

Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie sołectwa jest na poziomie dobrym.

Kultura, sport i turystyka

Aktywnym orędownikiem kultury są bez wątpienia wszelkiego rodzaju organizacje, stowarzyszenia, placówki czy przejawy lokalnych inicjatyw.

Wśród instytucji kulturalnych działających w gminie, na pierwszy plan wysuwa się funkcjonująca w Goździe Gminna Biblioteka Publiczna.

Gminna Biblioteka Publiczna w Goździe jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest Gmina Gózd. Biblioteka zapewnia dostęp do materiałów bibliotecznych i informacji mieszkańcom gminy. Służy rozwijaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności gminnej, upowszechnianiu wiedzy i rozwoju kultury. W Klwatce znajduje się Filia Biblioteki.

Ponadto życie kulturalne skupia się wokół Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotniczej Straży Pożarnej, które swoimi występami uświetniają liczne imprezy organizowane w Gminie np. Dożynki Gminne.

Na terenie Gminy Gózd istnieje 11 Kół Gospodyń Wiejskich, w tym 1 w sołectwie Klwatka. W trakcie spotkań Panie wymieniają się doświadczeniami z zakresu gotowania, pieczenia, wykonywania stroików, dekoracji świątecznych, okolicznościowych. Dzielą się swoimi doświadczeniami z zakresu racjonalnego żywienia z wykorzystaniem produktów zawierających wysokie wartości odżywcze (potrawy tradycyjne), uprawianie warzyw ekologicznych.

Koła Gospodyń Wiejskich biorą czynny udział przy organizowaniu imprez w Gminie jak również na terenie Powiatu, promując kulinarne dziedzictwo kulturowe.

Na terenie Gminy Gózd działa zespół śpiewaczy w Goździe liczący 10 osób. Zespół Śpiewaczy przy KGW w Goździe został utworzony w sierpniu 2002r. i nosi nazwę „Klub Pogodnego Życia”. Zespół bierze udział w przeglądach, festynach i różnego rodzaju uroczystościach przy akompaniamencie akordeonu.

Zorganizowaną grupę mieszkańców Klwatka stanowią również dzieci i młodzież szkolna, którzy biorą czynny udział w zawodach sportowych, konkursach i innych imprezach kulturalnych.

7. Formularz analizy zasobów miejscowości

Dla oceny zasobów Sołectwa, niezbędne stało się pogrupowanie poszczególnych zasobów i ich ocena pod kątem znaczenia dla Sołectwa. Synteza oceny znalazła się w poniższej Tabeli.

Rodzaj zasobu	Znaczenie zasobu			
	Brak	Małe	Średnie	Duże
Środowisko przyrodnicze, położenie				
- walory krajobrazowe			X	
- walory przyrodnicze				X
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				X
- gleby i kopaliny				X
- klimat				X
- drogi (dostępność komunikacyjna)				X
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej, zabytki i osobliwości kulturowe		X		
- walory zagospodarowania przestrzennego			X	
- aktywność artystyczna			X	

Obiekty i tereny - działki pod zabudowę mieszkaniowe - działki rekreacyjne - działki pod zakłady usługowe i przemysł - tradycyjne obiekty gospodarskie wsi oraz miejsca publiczne - miejsca sportu i rekreacji - szlaki turystyczne, ścieżki dydaktyczne itp.			X X X X X	
Gospodarka, rolnictwo - specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe) - gospodarstwa rolne - firmy produkcyjne i zakłady usługowe - infrastruktura komunalna		X		X X
Sąsiedzi i przyjezdni - korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo - ruch tranzytowy - przyjezdni stali i sezonowi				X X
Instytucje - gminne centrum informacji - szkoły - Dom Kultury	X			X X
Dziedzictwo religijne i historyczne - miejsca, osoby i przedmioty kultu - święta, odpusty, pielgrzymki - tradycje, obrzędy - legendy, podania i fakty historyczne - ważne postacie historyczne - specyficzne nazwy			X X X X X	X X
Ludzie, organizacje społeczne - Koło Gospodyń Wiejskich - Ochotnicza Straż Pożarna				X X

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest kompleksową metodą służącą do badania zarówno czynników wewnętrznych bezpośrednio związanych z miejscowością, dla której opracowywany jest plan odnowy, jak i czynników zewnętrznych, które z jednej strony tworzą szanse dla powodzenia planu, ale generują także zagrożenia. Metoda ta daje możliwość wykorzystania istotnych atutów wewnętrznych, jak i zewnętrznych oraz minimalizowania bądź pokonania barier w prognozowaniu rozwoju miejscowości i na etapie realizacji planu rozwoju miejscowości.

Mocne strony:	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze ukształtowana sieć osadnicza • wysokie walory krajobrazowe • czyste otoczenie i środowisko naturalne • duża ilość zieleni wewnątrz wsi • rezerwy tereny do zagospodarowania (działki rekreacyjne, działki pod budownictwo mieszkaniowe) • dobre położenie komunikacyjne (droga krajowa nr 12, komunikacja miejska, PKS) • korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo, blisko do miasta powiatowego (Radom – 12 km, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zagospodarowanych miejsc do czynnego uprawiania sportu (ścieżek rowerowych, boisk) • brak bazy noclegowej i punktów gastronomicznych • brak zespołów artystycznych • zaniedbane niektóre budynki mieszkalne w centrum • zły stan techniczny niektórych budynków użyteczności publicznej • brak sieci gazowej

<p>Zwoleń – 16 km)</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna, telefoniczna • spadek przestępczości • prężna działalność lokalnych instytucji zrzeszających różne grupy społeczne aktywne społeczeństwo • zlokalizowanie na terenie Klwatki instytucji: Filii Biblioteki Publicznej, świetlicy, Szkoły Podstawowej, Gminnego Centrum Informacji, Ochotniczej Straży Pożarnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • zły stan nawierzchni części dróg i chodników • brak miejsc pracy • słabo rozwinięta działalność pozarolnicza oraz działalność dająca dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych (agroturystyka, usługi turystyczne, produkcja zdrowej żywności) • brak skupów płodów rolnych • brak działań marketingowych i promocji gminy
---	---

Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość uzyskania środków zewnętrznych na realizację inwestycji • polityka państwa ukierunkowana na rozwój obszarów wiejskich (uczestnictwo w programie „Odnowa wsi”) – możliwość zagospodarowania terenu i poprawa wizerunku miejscowości • rozwój gminy Gózd i zwiększenie jej budżetu na inwestycje na terenach wiejskich • moda na mieszkanie „za miastem” - rozwój budownictwa jednorodzinnego, • możliwość pozyskiwania inwestorów • atrakcyjność terenów i zasobów przyrodniczych na rozwój turystyki i agroturystyki • rozwój handlu i usług • poprawa jakości dróg 	<ul style="list-style-type: none"> • skomplikowane procedury pozyskiwania środków pomocowych • niewystarczające środki finansowe w budżecie gminy na realizację inwestycji komunalnych • zła sytuacja rolnictwa, rozdrobnienie i niedofinansowanie gospodarstw rolnych • rosnące bezrobocie • odpływ ludzi młodych i wykształconych do miasta i za granicę • wzrost świadczeniobiorców korzystających z usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – ubożenie społeczeństwa • brak ożywienia gospodarczego na terenie Klwatki, skutkującego nie powstawaniem nowych miejsc pracy i stagnacją w rozwoju lokalnym

VI. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI WSI Klwatka

W poniższej tabeli zostały zgromadzone informacje na temat sołectwa Klwatka. Opisane zostały cechy charakterystyczne, jej funkcje, baza materialna, sposób zorganizowania mieszkańców oraz inne fakty, definiujące miejsce sołectwa w systemie osadniczym gminy Gózd.

Jacy jesteście?

Co ją wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> – zwarta, tradycyjna zabudowa wiejska – lokalna integracja, organizowanie wspólnych przedsięwzięć – dobrze utrzymane walory krajobrazu – środowisko naturalne nie jest zanieczyszczone – brak zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska
Jakie pełni funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> – przede wszystkim funkcje mieszkaniowe – wieś gminna, będąca zapleczem rolniczym, usługowym, handlowym i produkcyjnym dla okolicznych gospodarstw wiejskich
Kim są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> – sołectwo Klwatka liczy 915 mieszkańców – właściciele indywidualnych gospodarstw rolnych – pracownicy zakładów pracy na terenie miejscowości oraz gminy i poza nią – osoby prowadzące działalność handlową i usługową – dzieci i młodzież – emeryci, renciści i bezrobotni

Co daje utrzymanie?	<ul style="list-style-type: none"> - praca we własnym indywidualnym gospodarstwie rolnym, (sołectwo Klwatka liczy 231 indywidualnych gospodarstw rolnych) - praca zarobkowa na terenie miejscowości, na terenie gminy i poza terenem gminy - praca zarobkowa nauczycieli i pracowników oświaty - świadczenia socjalne typu: renty, emerytury, zasiłki dla bezrobotnych - praca na własny rachunek w usługach lub handlu - praca zarobkowa poza terytorium kraju - szara strefa
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> - aktywne organizacje: - Koła Gospodyń Wiejskich - Ochotnicza Straż Pożarna - Rada Sołecka - Kluby Sportowe
W jaki sposób rozwiązują problemy?	<ul style="list-style-type: none"> - podstawowe problemy wsi rozwiązywane są przez organizowanie zebrań wiejskich, współpraca z Urzędem Gminy
Jaki wygląd ma nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa dość zwarta, im dalej od centrum, tym zabudowania coraz bardziej rozproszone - obejścia zadbane wzdłuż drogi krajowej - oświetlenie występuje tylko w części centralnej wsi - można zauważyć niezadawalający stan części dróg oraz chodników (w wielu miejscach ich całkowity brak) - brak małej architektury i miejsca do czynnego uprawiania sportu
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none"> - kultywowanie tradycji religijnych (Boże Ciało, droga krzyżowa, odpusty, etc.) - dożynki parafialne i uroczystości kościelne - pielęgnowana jest tradycyjna kultura ludowa (działają zespoły Koła Gospodyń Wiejskich) - indywidualne formy pielęgnacji różnorodnych tradycji i zwyczajów
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa jednorodzinna - występuje zróżnicowanie starej i nowej zabudowy - obejścia są zadbane; wokół domów są starannie utrzymane ogródki i miejsca służące rekreacji - jest też sporo miejsc zaniedbanych (zdeprawowane budynki, teren wokół nich nieuporządkowany)
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none"> - środowisko naturalne nie skażone, ale należy zadbać o poprawę infrastruktury technicznej zmierzającej do wyeliminowania zagrożeń dla środowiska naturalnego - miejscowość w całości jest zwodociągowana, - wieś posiada także sieć kanalizacyjną, ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w sołectwie. - wieś w całości jest telefonizowana - dobrze rozwinięta sieć energetyczna
Jakie jest rolnictwo?	<ul style="list-style-type: none"> - większość stanowią gospodarstwa średniotowarowe, wielokierunkowe, niedofinansowane - przewaga gleb lekkich IV, V, VI klasy
Jakie są powiązania komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none"> - dobre połączenie za pomocą drogi krajowej nr 12 z Radomiem (zachód), Lublinem (wschód) - dogodna ilość połączeń lokalną siecią autobusów z miastem powiatowym Radom (MPK, PKS) - własny transport
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> - imprezy okolicznościowe, konkursy, wystawy, imprezy sportowe oraz formy zajęć poza szkolnych organizowane przez Kluby Sportowe, bibliotekę i świetlice środowiskowe